

## Detaljregulering av Tjøme sentrum

# Notat om folkehelse

Datert 10. mars 2025.

Kommunedirektøren viser til at hovedutvalg for plan, teknikk og miljø i møte 26. februar 2025 behandlet saken «Tjøme sentrum – Innbyggerforslag vedr. detaljregulering nr. 2018007» og fattet følgende vedtak (024/25):

*«Hovedutvalget tar saken til orientering.*

*Til formannskapsbehandlingen produserer administrasjonen et kort notat rundt folkehelseperspektivet som følger saken.»*

Det følger av plan- og bygningsloven § 3-1 første ledd bokstav f at *«Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov:*

*[...]*

*f. fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet».*

Arealplaner, inkludert reguleringsplaner, skal dermed fremme folkehelsen. I forarbeidene til loven (Ot.prop. nr. 32 (2007-2008)) står det at *«Samfunnsplanlegging og utbygging vil ha konsekvenser for oppvekst- og levekår. Særlig er det i denne sammenheng viktig at loven og planleggingen er sektorovergripende, slik at tiltak og virkninger på de forskjellige samfunns- og politikkområder kan ses i sammenheng. Gjennom god arealplanlegging kan ulempene ved forurensning og støy begrenses, og befolkningen kan sikres et godt bomiljø og lettere tilgang til friluftsområder og urørt natur. Dette er forhold som har stor helsemessig betydning.»*

På regjeringens hjemmeside (Regjeringen.no) står det at *«Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen».*

Utviklingen av Tjøme sentrum kan bidra til å fremme folkehelsen mht. både fysisk, psykisk og sosial helse:

Målet er å skape et trygt lokalsamfunn der innbyggerne føler de hører til. Hva som skaper trygghet, varierer. Det kan være å kunne gå ute alene på kveldstid, at barna kan leke fritt i nærområdet, men også legge til rette for inkluderende møteplasser.

I utvikling av lokalmiljø er det viktig å lage møte plasser og arenaer som kan benyttes av alle. Å fremme og legge til rette for gode innendørs og utendørs møteplasser som kan benyttes av alle, uavhengig av sosioøkonomisk forhold er viktig.

Et lokalsamfunn bør legge til rette for aktiviteter alle kan gjøre for å fremme livskvalitet og helse, uavhengig av alder og livssituasjon.

I planforslaget for Tjøme sentrum tilrettelegges det for god folkehelse på følgende måter:

### **Tilrettelegging for myke trafikanter**

I Helsedirektorates sektorrapport om folkehelse 2021 kap. 3.5 «Aktiv transport og kollektivtransport» står det bla. at «Mobilitet er grunnleggende for å kunne delta i aktiviteter som er viktige for den enkelte, noe som bidrar til fysisk og psykisk helse. Effektive transportsystemer utgjør en viktig del av gode lokalsamfunn. Samtidig medfører samferdsel negative helseeffekter i form av luftforurensing, støy og risiko for ulykker. Det ligger derfor et stort potensial for å fremme god helse ved å legge til rette for aktiv transport som gåing og sykling og bruk av kollektivtransport for alle. De positive gevinstene ved å få flere til å gå og sykle er svært store.»

*«En god og sammenhengende infrastruktur er et viktig tiltak for å øke gang- og sykkeltrafikken.»*

I forslaget til reguleringsplan tilrettelegges det for myke trafikanter bla. ved ombygging av eksisterende fortau, og etablering av nytt fortau langs Korsholmveien. For å få sammenhengende fortau langs begge sider av Østveien var det i kommunedirektørens opprinnelige planforslag også foreslått nytt fortau langs vestsiden av Østveien, fra Korsholmveien og nordover. Denne strekningen ble tatt ut ved 1. gangsbehandling av planen.

I tillegg er det i kommunedirektørens forslag lagt inn krav i bestemmelsene om tilrettelegging for innendørs parkering for sykler: «For forretning, kontor og tjenesteyting innenfor BFKT1-2 skal min. 50 % av sykkelparkeringsplassene være under tak. Min. 10 % av sykkelparkeringsplassene skal tilrettelegges for lastesykkel/sykkelvogn.» Ved å legge inn slike krav sikres det innendørs parkering for sykler, slik at de som ønsker å sykle har en trygg plass til syklene sine. Dette vil gjøre det mer attraktivt å ha en sykkel, og dermed velge sykkel fremfor bil. I tillegg sikres det plass for lastesykler/sykkelvogn, en sykkeltype som er blitt populær og som ofte erstatter en av bilene i barnefamilier.

### **Utearealer**

*«Gode boliger og boområder er positivt for å fremme gode og helsefremmende miljøer. Et godt bomiljø er kjennetegnet av både fravær av støy og forurensning og tilgang til gode møteplasser og rekreasjonsområder.»* (Helsedirektorates sektorrapport om folkehelse 2021 kap. 3.1 «Helsefremmende miljø og samfunnsutvikling»).

Det er i planforslaget satt av areal til et stort, felles torv hvor det kan tilrettelegges med aktiviteter for alle alders-/brukergrupper. Torvet skal være bilfritt. En felles lekeplass skal bygges inntil torvet, og det kan også tilrettelegges for lek på del av torvet. Det skal i tillegg bygges trapper fra torvet til lekeareal og friområde øst for det nye byggeprosjektet. Dette friområdet er ikke tilgjengelig fra sentrumsområdet i dag.

På friområdet «Glassberget» sør i planområdet skal det tilrettelegges for områdelek.

### **De nye boligene**

*«Alle skal ha samme mulighet til deltakelse, og samfunnet skal være tilgjengelig for alle. Med universell utforming menes at omgivelser og tjenester utformes på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.»* (Helsedirektorates sektorrapport om folkehelse 2021 kap. 3.4 «Universell utforming og tilgjengelighet»).

Det er i planforslaget lagt til rette for at det kan bygges boliger som er tilgjengelige for alle, med bl.a. heis (dette ville ikke vært aktuelt med bygninger på kun to etasjer). Dette er også viktig for å tilrettelegge for at eldre skal kunne bo hjemme lengst mulig. Dette vil gi forholdsvis mange leiligheter som vil få kort avstand til et hyggelig felles torv, butikker, dagligvarebutikker, vinmonopol, kollektivtransport m.m.

Alle leilighetene får solfylte balkonger/terrasser med god størrelse.

### **Samfunnshus**

Planforslaget åpner for at det kan etableres samfunnshus e.l. i de nye bygningene, evt. i «lonnabygget». Dette gir mulighet for å etablere et samlingspunkt i Tjøme sentrum, både for beboerne rundt torvet, og Tjømes innbyggere.

### **Støy**

I Byggforskerseriens blad «Grenseverdier for innendørs og utendørs lydnivåer» (publisert 2021) er det i kap. 51 angitt maksverdier for støy fra tekniske installasjoner. «*Lydnivå på uteoppholdsareal og utenfor vindu fra tekniske installasjoner i samme bygning eller annen bygning*» skal på natt være maks 35 desibel, kveld 40 desibel og dag 45 desibel». Verdiene er utdrag fra NS 8175:2012. I planforslaget er dette inskjerpet til maks 40 desibel. Det betyr at for natt og kveld vil makskravet fra NS 8175 gjelde, men for dag vil kravet i reguleringsplanen gjelde.

### **Oppsummert**

Planforslaget vurderes som positivt for folkehelsen. Det vil bli tryggere å bevege seg som gående og syklende i Tjøme sentrum, og et attraktivt torv med soner for aktivitet og lek vil også kunne gi flere lyst til å være mer utendørs og mer aktive.